

Πρακτική οστεοπυκνομετρία με τη μέθοδο DXA

α) Διαγνωστικές πληροφορίες τοπογράμματος DXA και των εφαρμογών της (Vertebral Fracture Assessment/VFA)

Η μέθοδος DXA, όπως ήδη προαναφέρθηκε, βασίζεται στη χρήση πηγής ακτίνων Χ, που απομονώνει δύο δέσμες του συνεχούς φάσματος ακτινοβολίας.

Τα τελευταία χρόνια, οι νεώτερες μονάδες DXA, που χρησιμοποιούν δέσμη ακτινοβολίας με γεωμετρία τύπου βεντάλιας (fan beam), επιτρέπουν τόσο υψηλή χωρική ανάλυση, όσο και υψηλή ποιότητα ακτινολογικής εικόνας, βοηθώντας στο να επεκταθούν οι εφαρμογές της μεθόδου στον έλεγχο των μεταβολικών νοσημάτων των οστών και στην ανάλυση της σύστασης μάζας του σώματος/Body Composition Analysis.

Νέες προβολές και τρόποι σάρωσης (π.χ. ολόσωμη σάρωση), επιτρέπουν στη μέθοδο DXA, πέραν του απόλυτου διαγνωστικού της στόχου για την εκτίμηση της οστικής πυκνότητας και την αξιολόγηση των σπονδυλικών παραμορφώσεων και καταγμάτων/VFA, να αναδεικνύει, ενίοτε, έτερα, παράπλευρα/τυχαία ευρήματα, με πιθανό, άμεσο αντίκτυπο στην υγεία των εξεταζόμενων.

Ως παράπλευρο/τυχαίο εύρημα ορίζεται το εύρημα που αναγνωρίζεται στο τοπόγραμμα της μεθόδου DXA και καταγράφεται στην ιατρική γνωμάτευση, παρότι δε σχετίζεται άμεσα με τους διαγνωστικούς στόχους της μελέτης της οστικής πυκνότητας. Έτσι παράπλευρο/τυχαίο εύρημα μιας διαγνωστικής εξέτασης DXA αποτελεί, για παράδειγμα, η ανάδειξη ενός χολόλιθου.

Η συχνότητα των παράπλευρων/τυχαίων ευρημάτων εξαρτάται τόσο από την απεικονιστική μέ-

θοδο, και την ανατομική περιοχή που εξετάζεται, όσο και από την ηλικία του εξεταζόμενου, μια και οι ηλικιωμένοι ασθενείς εμφανίζουν υψηλότερη συχνότητα τέτοιων ευρημάτων.

Έχουν, πλέον, αναγνωρισθεί, ταυτοποιηθεί και αξιολογηθεί διάφοροι τύποι παράπλευρων/τυχαίων ευρημάτων από το τοπόγραμμα της μεθόδου DXA. Αυτά τα παράπλευρα/τυχαία ευρήματα έχουν ταυτοποιηθεί, χρησιμοποιώντας κάθε διαθέσιμη απεικονιστική μέθοδο συμπεριλαμβανόμενων της απλής ακτινογραφίας, της υπερηχοτομογραφίας, της υπολογιστικής τομογραφίας, του μαγνητικού συντονισμού, και των εξετάσεων πυρηνικής ιατρικής, και είναι τα ακόλουθα:

- 1) Λίθοι χοληφόρων και ουροφόρων οδών.
- 2) Αγγειακές ασβεστώσεις (κοιλιακής και θωρακικής αορτής, λαγονίων αρτηριών, μηριαίων αρτηριών).
- 3) Ασβεστώσεις μαλακών ιστών (τένοντες, λεμφαδένες, χρόνια θρόμβωση πυλαίας φλέβας, αποτιτανωμένα ινομύματα μήτρας, αδένωμα επινεφριδίου, ασβεστώσεις σαρκοείδωσης και φυματίωσης, ενδοπαρεγχυματικές ασβεστώσεις).
- 4) Σπονδυλικές ανωμαλίες (σκολίωση, κατάγματα σπονδύλων, ολισθήσεις σπονδύλων, δισχιδής ράχη, σκληρυντικός σπόνδυλος).
- 5) Άλλες οστικές ανωμαλίες (αρθροπάθεια, σκληρυντικές αλλοιώσεις ισχίου).
- 6) Μορφολογικές αλλοιώσεις ή ανατομικές παραλλαγές (καρδιομεγαλία, μεταβατικοί σπόνδυλοι).
- 7) Ξένα σώματα και artifacts (χειρουργικά clips, δακτύλιοι, μεταλλικά εξαρτήματα εσωρούχων, προθέματα μαστού, γαστρεντερικά και ουρηθρικά σκιαγραφικά μέσα).